

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор

Н.М. Іщенко

20/17 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З ДИСЦИПЛІНИ Психологія управління
Назва
статус дисципліни Нормативна
нормативна чи вибіркова
для напрямку підготовки 6.030601 «Менеджмент»
шифр, назва

АВТОР ПРОГРАМИ:

канд. екон. наук, доцент (б.в.з.)
значення, науковий ступінь

кафедри менеджменту

назва кафедри

Мельничук Л.С.

прізвище, ім'я, по-батькові автора

„07” 11 2017 р.

Миколаїв 2017

Лист погодження робочої програми

Робочу програму схвалено:

на засіданні кафедри менеджменту

назва кафедри, за якою звернувся доповідь
Протокол № 3 від „07” 11 2017р.

Завідувач кафедри (Стоян О.Ю.)
Підпис ПІБ

на засіданні випускової кафедри менеджменту

назва кафедри
Протокол № 3 від „07” 11 2017р.

Завідувач кафедри (Стоян О.Ю.)
Підпис ПІБ

на засіданні методичної ради факультету економічних наук

назва факультету, за яким зареєстрована дисципліна
Протокол № 60/1 від „07” 11 2017р.

Голова (Верланов Ю.Ю.)
Підпис ПІБ

Робочу програму погоджено за форми навчання:

Денна форма навчання:

В.о. декана факультету економічних наук (Фітімонова О.Б.)
Назва: Підпис, ПІБ

Начальник навчально-методичного відділу

 (Петай І.Ю.)
„07” 11 2017р.

1. Концепція викладання дисципліни.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Психологія управління” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.030601 «Менеджмент».

Вивчення дисципліни “Психологія управління” є необхідною складовою професійної підготовки менеджерів. Всебічне урахування психологічного змісту управлінської діяльності: знання психологічних особливостей людей, їх взаємодії, закономірностей функціонування соціальної організації, сучасних засобів стимулювання працівників, а також уміння грамотно здійснювати добір діагностичного інструментарію для вивчення соціально-психологічних явищ і феноменів в організації сприятиме підвищенню рівня психологічної компетентності студентів.

Метою вивчення цієї дисципліни є ознайомити з психологією управління персоналом як науковою дисципліною. Розширення уявлення персонал організації в сучасних умовах розвитку суспільства.

Завданнями є напрацювання особистісного досвіду роботи із персоналом організацій. Самостійна розробка студентами технологій роботи із персоналом.

Міждисциплінарні зв'язки: мовне підґрунтя – українська мова, англійська мова; економіко-теоретичне підґрунтя – основи менеджменту, слугує підґрунтям – менеджмент.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- поняття управлінських відносин, управлінської відповідальності, управлінського контролю, делегування повноважень, управлінського впливу, стилю керівництва тощо;
- сучасні теорії управління і управлінських культур, концепцій операційного менеджменту, особистісних обмежень в управлінській діяльності;

- закономірності прийняття управлінських рішень, ділового спілкування, управління процесами групової динаміки, інноваційними процесами;

- науково-практичні підходи до аналізу професійно важливих якостей керівника; психологічних механізмів управлінського впливу;

вміти:

- аналізувати управлінські функції,
- надавати психологічну допомогу керівникам щодо роботи з персоналом,

- впливу на підлеглих, вирішувати конфлікти,

- проводити переговори, ділові бесіди, корегувати управлінський стиль тощо.

2. Витяг з навчального плану спеціальності

Форма навчання	Курс	Триместр	Всього годин	В тому числі						Форма підсумкового контролю	
				аудиторних				самостійна робота студента		іспит	залік
				лекцій	семінарських	практичних	лабораторних	триместрова робота по дисципліні	курсова робота (проект)*		
Денна	2	5 т,	120	28	28	-	-	64	-	+	

3. Зміст навчальної дисципліни – тематичні плани дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 1. Поняття про психологію управління

Предмет психології управління. Основне завдання психології управління. Загальні ознаки процесу управління (відбувається у складній динамічній системі з двома підсистемами — керуючою і керованою; цілеспрямованість впливу керуючої підсистеми на керовану; наявність програми впливу керуючої системи на керовану; наявність зворотних зв'язків; ентропійний характер). Види управління (технічне, соціальне). Різновиди соціального управління за сферами здійснення. Функції управління. Поняття про керівництво.

Структура психології управління. Психологія управління — прикладна галузь науки. Управлінський вплив — головний елемент управлінської діяльності. Психологічні питання здійснення управлінських впливів. Рівні досліджень у психології управління: методологічний, галузевий (управління економікою та суспільно-політичними і духовними видами діяльності). Психологія поведінки та діяльності і соціологія організації та управління — джерела виникнення і розвитку психології управління

Тема 2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками

Види методів у психології управління (за Ф. Геновим): загальні і спеціальні. Класифікація методів психології управління за ознакою міри опосередкованості вивчення психічних явищ: безпосереднього вивчення психіки (спостереження, експеримент, телеметричні прилади реєстрації психічних і психофізіологічних показників); опосередкованого вивчення через інших людей (інтерв'ю, бесіда, анкета, метод незалежних характеристик, асоціативний експеримент, ігри); самоспостереження і самоаналізу; продуктів діяльності. Особливості загальнопсихологічних методів у психології управління. Специфіка спостереження за його метою та

об'єктом. Експеримент (індивідуальний, груповий, масовий). Метод ігор і розв'язання ситуацій, характерних для управлінської діяльності. Метод соціометричних виборів у дослідженні виробничих колективів. Особливості асоціативного експерименту.

Тема 3. Соціально-психологічні характеристики організації

Поняття про міжособистісні відносини. Співвідношення понять “зв'язок”, “ставлення”, “відношення”, “відносини”, “стосунки”, взаємини, їх семантичні нюанси та сфери використання. Системи зв'язків: суб'єкт — об'єкт, суб'єкт — суб'єкт. Ставлення — суб'єктивно-особистісний сенс будь-яких зв'язків людини із світом. Відношення — зв'язки людини з предметним світом, предметів між собою (у системах: суб'єкт-об'єкт, об'єкт-об'єкт). Відносини, стосунки, взаємини — соціальні зв'язки у системі суб'єкт-суб'єкт.

Соціальна структура організації. Формальні та неформальні групи організації. Формальні групи — кадрова структура організації, що визначає розподіл праці та забезпечує досягнення мети організації. Типи формальних груп: група керівника, робоча (цільова) група, комітет (комісія, рада). Характеристики неформальних організацій. Причини вступу людей у неформальні організації. Вплив неформальних організацій на роботу установи (соціальний контроль; опір змінам; неформальні лідери).

Тема 4. Проблеми ефективності міжособистісного спілкування в організації

Характеристика товариських відносин. Діяльнісна основа їх виникнення, обумовленість суспільними інтересами. Функції товариських взаємовідносин (співдія, взаємодопомога у значущій, суспільно корисній

діяльності). Дружба і товариськість. Спрацьованість — ефект взаємодії у спільній діяльності. Ознаки спрацьованості: максимальна продуктивність при мінімальних емоційно-енергетичних витратах. Психологічна сумісність, її прояви (за М. М. Обозовим). Види (рівні) психологічної сумісності: психофізична; соціально-психологічна. Типи поведінки людей при виконанні спільної діяльності.

Створення оптимального соціально-психологічного клімату. Фактори його забезпечення в колективі: глобальне макросередовище (суспільні цінності, ідеологія, пріоритети, розвиток науки та техніки); локальне макросередовище (культура організації та управління; культура міжособистісних відносин і спілкування; розвиток менеджменту). Причини загострення проблеми соціально-психологічного клімату: зростання психічного напруження, духовних потреб і запитів, вимог до культури спілкування. Спрямованість умов оптимального соціально-психологічного клімату на задоволення потреб працівників.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Психологічні основи управлінських впливів

Поняття про вплив і взаємовплив. Вплив — дія, спрямована на партнера, яка викликає зміни у його поведінці. Різновиди впливів: вербальні, фізіологічні (частота серцевих скорочень), ситуативні, стійкі (характерологічні); свідомі та несвідомі; конструктивні чи деструктивні. Засоби психологічних впливів: вербальні, паралінгвістичні, не-

вербальні. Цілі і форми соціальних впливів. Управлінський вплив — різновид психологічного впливу в системі керівник — підлеглий. Структура управлінського впливу: суб'єкт чи ініціатор; об'єкт (адресат); способи впливу (навіювання, зараження, наслідування, переконання тощо). Етапи динаміки управлінського впливу: операційний; процесуальний; результативний — відповідні дії підлеглого на вплив.

Фактори впливовості особистості керівника. Поняття впливовості та критерії її визначення. Характеристика окремих факторів впливовості: когнітивна характеристика ситуації прийняття рішення; привабливість суб'єкта впливу для його об'єкта; тривалість впливу (закон міжособистісного уподібнення). Залежність змісту та динаміки факторів впливовості від форм впливів (навіювання, переконання, наказ). Асертивність особистості

(спроможність досягати цілей); здатність бути переконливим. Принципи організації переконливої інформації.

Тема 6. Проблема стилю керівництва в психології управління

Поняття про стиль керівництва та індивідуальний стиль керівництва. Залежність стилю керівництва від суспільного місця керованої організації (освітні, військові, спортивні, виробничі, медичні структури). Різновиди стилів керівництва: директивний, колегіальний, ліберальний, авторитарний, інкволітарний, анархічний. Умови формування стилю керівництва. Поняття індивідуального стилю управління. Ознаки індивідуального стилю управління (відображає усталені способи діяльності керівника, психологічні особливості його мислення, прийняття рішень, спілкування тощо; набувається у процесі діяльності і змінюється; виражається у змістовних характеристиках управлінської діяльності).

Тема 7. Психологічні особливості керівництва педагогічним колективом

Функції управління в педагогічному колективі: цільові, соціально-психологічні, операційні. Особистість керівника освітньої установи. Групи якостей особистості директора школи: моральна зрілість, професійно-ділові (загальні та професійно-педагогічні), організаторські, адміністраторські, соціально-психологічні. Специфіка управління освітнім закладом.

Професіограма менеджера освіти. Поняття про професіограму та психограму керівника освіти. Психологічні вимоги до керівника освітнього закладу: діагностичні, прогностичні, проектувальні, організаторські, комунікативні, мотиваційні, емоційно-вольові, оцінювальні, гностичні, моральні, мовні, фізіологічні, фізичні. Психічні процеси та якості особистості керівника освітнього закладу відповідно до змісту його професійних дій.

Тема 8. Психологічні основи добору кадрів

Завдання психолога при відборі кадрів: забезпечення відбору претендентів на посаду відповідно до кадрової політики організації; захист організації від осіб, які можуть зашкодити її роботі. Стратегія розвитку

організації — детермінанта її кадрової політики. Типи кадрової політики. Небезпечні особливості характеру претендентів на посаду: загальні та специфічні. Схеми підбору кадрів. Особистісні чинники включення людини в організацію: комплекс рис особистості (ініціативності, вправності, комунікативності). Характеристика психологічного змісту ініціативності, вправності, комунікативності особистості при виконанні посадових обов'язків.

Тема 9. Психологічні основи прийняття рішень

Теорії прийняття рішень. Завдання при прийнятті рішень: розуміння проблеми, збирання інформації, розгляд альтернатив, вибір однієї з них. Взаємозв'язок математики, психології у розробці теорій прийняття рішень. Теорія прийняття раціональних рішень. Психологічна теорія прийняття рішень. Різновиди процесу прийняття рішення: інтуїтивне, досвідне, раціональне. Етапи прийняття рішень: діагностика проблеми, формулювання обмежень і критеріїв прийняття рішень, визначення альтернатив, оцінка альтернатив, прийняття рішення (вибір альтернативи).

Тема 10. Управління нововведеннями в організації

Причини нововведень в організації. Зовнішні причини (політичні, економічні, зміни ринкового попиту, технологічні, соціальні, поява нових конкурентів). Внутрішні причини (розвиток нових напрямів діяльності; підвищення продуктивності праці; поліпшення якості; збільшення обсягів продажу; поліпшення обслуговування; підвищення мотивації персоналу; збереження кадрів; зміцнення позицій на ринку). Розробка проекту перетворення. Напрями та етапи реалізації нововведень. Напрями нововведень: завдання організації, організаційні структури та системи, організаційна культура, кваліфікація співробітників. Характеристика етапів нововведень: підготовчий, “розморожування”, здійснення перетворень, “заморожування”, оцінювання змін.

Тема 11. Психологічне забезпечення соціального управління в організації

Просвітницька діяльність психолога і психодіагностика в організації. Функції та форми психолого-просвітницької діяльності. Ситуації використання психодіагностики, її принципи та засоби. Завдання та технологія психологічної експертизи в організації; ситуації, за яких доцільна психологічна експертиза. Організація експертизи. Вимоги до особистісних та кваліфікаційних якостей експертів. Різновиди експертних помилок. Форми експертних процедур. Організація психологічних впливів на персонал та інформаційне забезпечення діяльності психолога в установі. Напрями психологічних впливів; розвиток, корекція, тренінг персоналу; формування та корекція організаційної культури; компенсація факторів, що дестабілізують роботу установи. Принципи та засоби психологічних впливів.

Тема 12. Основи психолого-управлінського консультування

Становлення і сучасний стан управлінського консультування. Етапи становлення управлінського консультування. Стан психолого-управлінського консультування у США та країнах Західної Європи. Досвід створення та діяльності консультативних фірм з управлінських проблем в Україні.

Розподіл навчальних годин за темами.

№ з/п	Назви розділів та тем	Всього годин	За формами занять, годин				Самостійна робота студента	Форми контролю
			Аудиторні					
			лекційні	семінарські	практичні	лабораторні		
1	Поняття про психологію управління	9	2	2			5	усне опитування
2	Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками	9	2	2			5	усне опитування
3	Соціально-психологічні характеристики організації	9	2	2			5	усне опитування
4	Проблеми ефективності міжособистісного спілкування в організації	9	2	2			5	усне опитування
5	Психологічні основи управлінських впливів	9	2	2			5	усне опитування
6	Проблема стилю керівництва в психології управління	9	2	2			5	усне опитування
7	Психологічні особливості керівництва педагогічним колективом	9	2	2			5	усне опитування
8	Психологічні основи добору кадрів	9	2	2			5	усне опитування

9	Психологічні основи прийняття рішень	9	2	2			5	усне опитування
10	Управління нововведеннями в організації	13	4	4			5	усне опитування
11	Психологічне забезпечення соціального управління в організації	11	2	2			7	усне опитування
12	Основи психолого-управлінського консультування	15	4	4			7	усне опитування
Всього		120	28	28			64	

4. Аудиторна робота:

4.1. Денна форма навчання:

4.1.1. лекційні заняттяї

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 1. Поняття про психологію управління

1.1 Поняття про психологію управління

1.2 Предмет та завдання психології управління в організації

1.3 Функції психології управління в організації

Тема 2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками

2.1. Види методів у психології управління;

2.2. Особливості загальнопсихологічних методів у психології управління;

2.3. Зв'язок психології управління з іншими галузями психології;

2.4. Психологія управління та інші науки;

2.5. Психологія управління і менеджмент.

Тема 3. Соціально-психологічні характеристики організації

3.1. Роль керівника в організації. Особистісні характеристики керівника, вимоги до нього як до лідера

3.2. Потреби і ціннісні орієнтації працівників, їхній облік у процесі мотивації трудової поведінки

3.3. Комунікативний процес. Стресові фактори і правління ними

3.4. Типи і причини конфліктів. Управління конфліктною ситуацією

Тема 4. Проблеми ефективності міжособистісного спілкування в організації

4.1. Характеристика товариських відносин;

4.2. Фактори групової згуртованості;

4.3. Поняття соціально-психологічного клімату (СПК) колективу;

4.4. Роль соціально-психологічного клімату;

4.5. Створення оптимального соціально-психологічного клімату.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Психологічні основи управлінських впливів

5.1. Поняття про вплив і взаємовплив.

5.2. Фактори впливовості особистості керівника.

5.3. Характеристика видів психологічних впливів.

5.4. Протистояння особистості неконструктивним впливам.

5.5. Психологічні особливості управлінських розпоряджень

Тема 6. Проблема стилю керівництва в психології управління

6.1. Поняття про стиль управління та індивідуальний стиль керівництва.

6.2. Індивідуальний стиль керівництва за К. Левінім.

6.3. Трансформація стилів керівництва в останній чверті ХХ ст.

6.4. Концепція стилю керівництва Р. Р. Блейка та Дж. С. Мутон.

6.5. Індивідуальний стиль спілкування керівника за Р. Х. Шакуровим.

Тема 7. Психологічні особливості керівництва педагогічним колективом

7.1. Функції управління в педагогічному колективі.

7.2. Особистість керівника освітньої установи.

7.3. Професіограма менеджера освіти.

Тема 8. Психологічні основи добору кадрів

8.1. Завдання психолога при відборі кадрів.

8.2. Особистісні чинники включення людини в організацію.

8.3. Типологія особистості працівника.

Тема 9. Психологічні основи прийняття рішень

9.1. Теорії прийняття рішень.

9.2. Етапи прийняття рішень.

9.3. Порівняльна характеристика групових та індивідуальних форм прийняття рішень.

9.4. Структура групового завдання на прийняття рішення.

9.5. Соціально-психологічні феномени групового прийняття рішень

9.6. Прийоми послаблення негативних наслідків групових рішень.

Тема 10. Управління нововведеннями в організації

10.1. Причини нововведень в організації.

10.2. Напрями та етапи реалізації нововведень.

10.3. Типи нововведень за їх ініціатором.

10.4. Оцінка міри складності реалізації нововведення.

10.5. Опір нововведенням та їх причини.

10.6. Підходи до подолання опору нововведенням.

Тема 11. Психологічне забезпечення соціального управління в організації

11.1. Просвітницька діяльність психолога і психодіагностика в організації.

11.2. Завдання та технологія психологічної експертизи в організації.

11.3. Організація психологічних впливів на персонал та інформаційне забезпечення діяльності психолога в установі.

Тема 12. Основи психолого-управлінського консультування

12.1. Становлення і сучасний стан консультування в організаціях.

- 12.2.Консультативна діяльність психолога в організації.
- 12.3.Психологічний аспект управлінського консультування.
- 12.4.Технологія управлінського консультування.
- 12.5.Психологічне консультування в організації.

4.1.2. семінарські заняття

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 1. Поняття про психологію управління

- 1.1 Поняття про психологію управління
- 1.2 Предмет та завдання психології управління в організації
- 1.3 Функції психології управління в організації

Тема 2. Методи психології управління та її зв'язок з іншими науками

- 2.1.Види методів у психології управління;
- 2.2. Особливості загальнопсихологічних методів у психології управління;
- 2.3. Зв'язок психології управління з іншими галузями психології;
- 2.4. Психологія управління та інші науки;
- 2.5. Психологія управління і менеджмент.

Тема 3. Соціально-психологічні характеристики організації

- 3.1.Роль керівника в організації. Особистісні характеристики керівника, вимоги до нього як до лідера
- 3.2. Потреби і ціннісні орієнтації працівників, їхній облік у процесі мотивації трудової поведінки
- 3.3. Комунікативний процес. Стресові фактори і управління ними
- 3.4. Типи і причини конфліктів. Управління конфліктною ситуацією

Тема 4. Проблеми ефективності міжособистісного спілкування в організації

- 4.1. Характеристика товариських відносин;
- 4.2. Фактори групової згуртованості;
- 4.3. Поняття соціально-психологічного клімату (СПК) колективу;
- 4.4. Роль соціально-психологічного клімату;
- 4.5. Створення оптимального соціально-психологічного клімату.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Психологічні основи управлінських впливів

- 5.1. Поняття про вплив і взаємовплив.
- 5.2. Фактори впливовості особистості керівника.
- 5.3. Характеристика видів психологічних впливів.
- 5.4. Протистояння особистості неконструктивним впливам.
- 5.5. Психологічні особливості управлінських розпоряджень

Тема 6. Проблема стилю керівництва в психології управління

- 6.1. Поняття про стиль управління та індивідуальний стиль керівництва.
- 6.2. Індивідуальний стиль керівництва за К. Левінім.
- 6.3. Трансформація стилів керівництва в останній чверті ХХ ст.
- 6.4. Концепція стилю керівництва Р. Р. Блейка та Дж. С. Мутон.
- 6.5. Індивідуальний стиль спілкування керівника за Р. Х. Шакуровим.

Тема 7. Психологічні особливості керівництва педагогічним

колективом

- 7.1. Функції управління в педагогічному колективі.
- 7.2. Особистість керівника освітньої установи.
- 7.3. Професіограма менеджера освіти.

Тема 8. Психологічні основи добору кадрів

- 8.1. Завдання психолога при відборі кадрів.
- 8.2. Особистісні чинники включення людини в організацію.
- 8.3. Типологія особистості працівника.

Тема 9. Психологічні основи прийняття рішень

- 9.1. Теорії прийняття рішень.

9.2.Етапи прийняття рішень.

9.3.Порівняльна характеристика групових та індивідуальних форм прийняття рішень.

9.4.Структура групового завдання на прийняття рішення.

9.5.Соціально-психологічні феномени групового прийняття рішень

9.6.Прийоми послаблення негативних наслідків групових рішень.

Тема 10. Управління нововведеннями в організації

10.1.Причини нововведень в організації.

10.2.Напрями та етапи реалізації нововведень.

10.3.Типи нововведень за їх ініціатором.

10.4.Оцінка міри складності реалізації нововведення.

10.5.Опір нововведенням та їх причини.

10.6.Підходи до подолання опору нововведенням.

Тема 11. Психологічне забезпечення соціального управління в організації

11.1.Просвітницька діяльність психолога і психодіагностика в організації.

11.2.Завдання та технологія психологічної експертизи в організації.

11.3.Організація психологічних впливів на персонал та інформаційне забезпечення діяльності психолога в установі.

Тема 12. Основи психолого-управлінського консультування

12.1.Становлення і сучасний стан консультування в організаціях.

12.2.Консультативна діяльність психолога в організації.

12.3.Психологічний аспект управлінського консультування.

12.4.Технологія управлінського консультування.

12.5.Психологічне консультування в організації.

5. Самостійна робота

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни _____ Психологія управління _____
назва дисципліни

кількість годин СРС згідно з навчальним планом _____ 64 _____

Види самостійної роботи	Трудо- місткість (годин)*	Планові терміни виконання	Форми контролю	Максимальна кількість балів
1.	2.	3.	4.	5.
Денна форма навчання				
<u>V</u> триместр <small>номер триместру</small>				
I. Обов'язкові				
<i>Види робіт на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях</i>				
1.1. Підготовка до семінарських занять.	35	Систематично	Активна робота на семінарських заняттях	40
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>				
1.2. Підготовка до виконання модульних контрольних робіт	5	Останнє заняття відповідного модуля	Модульна контрольна робота	10
<i>За виконання завдань самостійного опрацювання та інших завдань</i>				
Разом балів за обов'язкові види СРСР				50
II. Вибіркові				
<i>За виконання творчих завдань для самостійного опрацювання</i>				
2.1. Написання реферату за заданою тематикою	10	Відповідно до розкладу занять	Захист матеріалів під час семінарських занять	5
2.2. Підготовка доповіді на студентську конференцію (форум)	14	Відповідно до плану проведення конференції	Подані матеріали тез доповіді на студентську конференцію	5
Разом балів за вибіркові види СРСР				10
Всього балів за СРС у V триместрі				60

Теми рефератів:

1. Ділова гра в психологічному дослідженні.
2. Метод експерименту в психології управління.
3. Методи вивчення соціально-психологічного клімату колективу.
4. Соціально-психологічні складові й форми управлінського спілкування.
5. Типи керівників у психології управління.
6. Менеджер і стиль керівництва.
7. Організаційна культура менеджера.
8. Психологія ділової бесіди.
9. Психологічні особливості публічного виступу.
10. Імідж та його психологічні складові.
11. Психологічні аспекти управління трудовим колективом.
12. Формальні й неформальні структури в трудовому колективі.
13. Рівні та стадії розвитку колективу.
14. Психологічна складова проблеми підвищення ефективності праці.
15. Формування й регулювання соціально-психологічного клімату трудового колективу.
16. Управлінські конфлікти.
17. Психологічні методи врегулювання конфліктних ситуацій.
18. Метод переговорів у вирішенні конфліктів.
19. Методи арбітражу й посередництва у вирішенні конфліктів.
20. Конфлікти в трудовому колективі й шляхи їх вирішення.
21. Реклама як метод керування людьми: визначення, функції й психологічна ефективність.
22. Рекламна кампанія і її психологічні складові.
23. Психологічні методи прийняття управлінських рішень.
24. Методи організації групової дискусії при виробленні управлінського рішення.
25. Способи прийняття ефективних управлінських рішень.

- 26.Психотехніки поводження керівника в процесі ухвалення рішення.
- 27.Психологічні прийоми поводження в успішному прийнятті управлінських рішень.
- 28.Нововведення, його типи й процес здійснення інноваційних змін.
- 29.Особливості психології керування в комерції.
- 30.Психологія керівництва в спортивному колективі.
- 31.Психологічні проблеми керівництва науковим колективом.
- 32.Психологічні принципи й методи в керівництві художнім колективом.
- 33.Психологія керування в міжнародних відносинах.
- 34.Стиль роботи й спосіб життя керівника.
- 35.Взаємозалежність здоров'я й ефективного керування.
- 36.Психологічні проблеми жінок у керуванні.
- 37.Система методів практичної психологічної роботи в керуванні.
- 38.Функції психодіагностики в практиці керування.
- 39.Психологічні методики діагностики управлінських здатностей.
- 40.Тренінгові психологічні методики розвитку майстерності керівних кадрів.

6. Питання для самоконтролю

- 1.Що таке соціальне управління?
- 2.Які іншомовні терміни можна перекласти як “управління”?
- 3.“Управлінець” і “менеджер”. Спільне і розбіжності.
- 4.Особливості рольової поведінки особистості.
- 5.Типи комунікативної поведінки в трудовому колективі.
- 6.Проблема оптимізації професійної діяльності.
- 7.Критерії оцінки сумісності і спрацьованості.
- 8.Підходи психології управління.
- 9.Історія розвитку психології управління.
- 10.Основні елементи психології управління.

11. Основні управлінські культури.
12. Основні функції управлінської діяльності.
13. Перерахувати основні розділи і їх завдання у психології управління.
14. Основні завдання психології управління у виробничій сфері.
15. Неадекватні методи стимулювання праці.
16. Проблеми матеріального заохочення.
17. Проблема моральної зацікавленості.
18. Мотивація праці. Загальні схеми управління у виробничій сфері
19. Темперамент і характер. Їх розбіжності.
20. Визначення і типи здібностей.
21. Факторний аналіз особистості.
22. Обдарованість.
23. Статеві особливості.
24. Типологія за К. Юнгом.
25. Зв'язок будови тіла і характеру.
26. Класифікація особистостей за Лазурським.
27. Акцентуації.
28. Визначення “соціальної організації”.
29. Принципи побудови “соціальної організації”.
30. Структура “соціальної організації”
31. Сутність групової динаміки. Процеси і явища.
32. Стадії розвитку колективу.
33. Феномени групової життєдіяльності.
34. Ділові ролі у соціальній організації і їх розподіл.
35. Визначення терміну “соціально-психологічний клімат”.
36. Чутки і їх класифікації.
37. Заходи щодо запобігання чуткам.
38. Сутність соціометрії.
39. Ассесмент-центр. Призначення, структура.
40. Структура інтерв'ю.

41. Поняття конфлікту. Його структура.
42. Позитивні риси конфлікту.
43. Негативні риси конфлікту.
44. Типології конфлікту.
45. Причини виникнення конфліктів.
45. Дії, що можуть призводити до конфлікту.
46. Управління конфліктними ситуаціями в умовах сумісної діяльності.

Сітка Томаса.

47. “Кодекс поведінки” в конфлікті.
48. Керівник в ролі третейського судді.
49. Спілкування як соціальний феномен.
50. Особливості управлінського спілкування.
51. Проблеми міжособистісного сприйняття в управлінському спілкуванні.
52. Комунікаційні бар’єри в комунікації “керівник-підлеглий”.
53. Особливості ведення ділової бесіди.
54. Проблемні і дисциплінарні бесіди.
55. Ділові телефонні розмови.
56. Особливості виступу перед аудиторією.
57. Особливості службової наради.
58. Психологічні особливості роботи з діловою документацією.
59. Методи, що використовуються в психології управління.
60. Структура здоров’я людини.
61. Критерії психічного здоров’я.
62. Критерії духовного здоров’я.
63. Стрес. “Погані” і “добрі” стреси.
64. Стресори службової діяльності.
65. Стресори позаслужбової діяльності.
66. Позитив у системі “алкоголь-виробництво”.
67. Негативні сторони у системі “алкоголь-виробництво”.

68. Можливі проблемні ситуації у системі «сім'я-виробництво». Шляхи їх вирішення і запобігання.

69. Методи профілактики стресів.

70. Заходи щодо активної протидії стресу.

71. Життєві кризи і діяльність керівника.

72. Індивідуальні стилі управління керівника і їх параметри.

73. Предмет, об'єкт, завдання психології управління.

74. Типи управлінських рішень.

75. Морально-етичні якості керівника.

76. Комунікативна компетентність керівника.

77. Управлінські принципи.

78. Обмеження сучасного керівника та їх причини.

79. Метод синектики та його особливості.

80. Основні етапи ділових переговорів.

81. Роль психологічних установок в ділових стосунках.

82. Поняття управлінської етики.

83. Адаптація особистості до умов праці.

84. Мотиви спілкування.

85. Причини опору нововведенням.

86. Психодіагностика як один із напрямів роботи практичного психолога.

87. Оптимізація соціально-психологічного клімату в трудовому колективі.

88. Психологічна експертиза в організації.

89. Психолого-управлінське консультування в організації.

90. Просвітницька діяльність психолога в організації

7. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни «Адміністративний менеджмент» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в 4 триместрі,

в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу. Форма проведення іспиту – письмова.

Перелік питань до іспиту:

1. Поняття психології управління
2. Історія виникнення управління як науки
3. “Управлінець” і “менеджер”. Спільне і розбіжності.
4. Особливості рольової поведінки особистості.
5. Типи комунікативної поведінки в трудовому колективі.
6. Проблема оптимізації професійної діяльності.
7. Критерії оцінки сумісності і спрацьованості.
8. Підходи психології управління.
9. Історія розвитку психології управління.
10. Основні елементи психології управління.
11. Основні управлінські культури.
12. Основні функції управлінської діяльності.
13. Перерахувати основні розділи і їх завдання у психології управління.
14. Основні завдання психології управління у виробничій сфері.
15. Неадекватні методи стимулювання праці.
16. Проблеми матеріального заохочення.
17. Проблема моральної зацікавленості.
18. Мотивація праці. Загальні схеми управління у виробничій сфері
19. Темперамент і характер. Їх розбіжності.
20. Визначення і типи здібностей.
21. Факторний аналіз особистості.
22. Обдарованість.
23. Статеві особливості.
24. Типологія за К. Юнгом.
25. Зв'язок будови тіла і характеру.
26. Класифікація особистостей за Лазурським.
27. Акцентуації.

- 28.Визначення “соціальної організації”.
- 29.Принципи побудови “соціальної організації”.
- 30.Структура “соціальної організації”
- 31.Сутність групової динаміки. Процеси і явища.
- 32.Стадії розвитку колективу.
- 33.Феномени групової життєдіяльності.
- 34.Ділові ролі у соціальній організації і їх розподіл.
- 35.Визначення терміну “соціально-психологічний клімат”.
- 36.Чутки і їх класифікації.
- 37.Заходи щодо запобігання чуткам.
- 38.Сутність соціометрії.
- 39.Ассесмент-центр.Призначення, структура.
- 40.Структура інтерв’ю.
- 41.Поняття конфлікту. Його структура.
- 42.Позитивні риси конфлікту.
- 43.Негативні риси конфлікту.
- 44.Типології конфлікту.
- 45.Причини виникнення конфліктів.
45. Дії, що можуть призводити до конфлікту.
- 46.Управління конфліктними ситуаціями в умовах сумісної діяльності.

Сітка Томаса.

- 47.“Кодекс поведінки” в конфлікті.
- 48.Керівник в ролі третейського судді.
- 49.Спілкування як соціальний феномен.
- 50.Особливості управлінського спілкування.
- 51.Проблеми міжособистісного сприйняття в управлінському спілкуванні.
- 52.Комунікаційні бар’єри в комунікації “керівник-підлеглий”.
- 53.Особливості ведення ділової бесіди.
- 54.Проблемні і дисциплінарні бесіди.

55. Ділові телефонні розмови.
56. Особливості виступу перед аудиторією.
57. Особливості службової наради.
58. Психологічні особливості роботи з діловою документацією.
59. Методи, що використовуються в психології управління.
60. Структура здоров'я людини.
61. Критерії психічного здоров'я.
62. Критерії духовного здоров'я.
63. Стрес. "Погані" і "добрі" стреси.
64. Стресори службової діяльності.
65. Стресори позаслужбової діяльності.
66. Позитив у системі "алкоголь-виробництво".
67. Негативні сторони у системі "алкоголь-виробництво".
68. Можливі проблемні ситуації у системі "сім'я-виробництво". Шляхи їх вирішення і запобігання.
69. Методи профілактики стресів.
70. Заходи щодо активної протидії стресу.
71. Життєві кризи і діяльність керівника.
72. Індивідуальні стилі управління керівника і їх параметри.
73. Предмет, об'єкт, завдання психології управління.
74. Типи управлінських рішень.
75. Морально-етичні якості керівника.
76. Комунікативна компетентність керівника.
77. Управлінські принципи.
78. Обмеження сучасного керівника та їх причини.
79. Метод синектики та його особливості.
80. Основні етапи ділових переговорів.
81. Роль психологічних установок в ділових стосунках.
82. Поняття управлінської етики.
83. Адаптація особистості до умов праці.

84.Мотиви спілкування.

85.Причини опору нововведенням.

86.Психодіагностика як один із напрямів роботи практичного психолога.

87.Оптимізація соціально-психологічного клімату в трудовому колективі.

88.Психологічна експертиза в організації.

89.Психолого-управлінське консультування в організації.

90.Просвітницька діяльність психолога в організації

8. Система оцінювання роботи студентів з дисципліни

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточний контроль знань студентів протягом одного триместру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях та самостійну роботу.

Критерії поточної оцінки знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст

	теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Критерії поточної модульної оцінки знань студентів.

Усний виступ та виконання письмового завдання,	Критерії оцінки
--	-----------------

тестування	
9-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
7-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
5-6	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підсумковий модульний контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Список рекомендованої літератури

Картка інформаційного забезпечення дисципліни

№ п/п	Бібліографічний опис джерела	Місце знаходження (основні бібліотеки міста та ін.)			
		ЧДУ ім.П.Могили	Обласна наукова бібліотека ім.О.Гмирьова	Міська центральна бібліотека ім. М.Кропивницького	Інтернет, внутрішня мережа (адреса)
1. Основні джерела					
1.	.Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління. — К.: Академвидав, 2013. — 568 с.	+	+		+
2.	Швалб Ю. М., Данчева О. В. Практична психологія в економіці та бізнесі: Навч. посіб. для екон. спец. внз. — К.: Лібра, 1998. — 270 с.		+	+	
3.	Анцупов А. Я., Шипилов А. И. Конфликтология. — М.: ЮНИТИ, 2002. — 591 с.		+		
4.	Занюк С. С. Психологія мотивації та емоцій: Навч. посіб. — Луцьк, 1997. — 180 с.		+	+	
2. Додаткові джерела					
1.	Ложкин Г. В., Повякель Н. И. Практическая психология конфликта. — К.: МАУП, 2002. — 256 с.		+		+
2.	Основи психолого-управлінського консультування / За наук. ред. Л. М. Карамушки. — К.: МАУП, 2002. — 136 с.		+		+

3.	Самигин С. И. Психология управления: Учеб. изд. — Ростов н/Д: Феникс, 2000.		+		+
4.	Урбанович А. А. Психология управления: Учеб. пособие. — Минск: Харвест, 2003. — 640 с		+		+
5	Федорчук В. М. Розвиток комунікативної компетентності викладача: Соціальн о- психологічний трені нг. — Кам'янець- Подільський: Абетка, 2003. — 240 с				

10. Словник дисципліни.

Авторитарність	Авторитарность	Authoritarianism
Авторитет	Авторитет	Authority
Агент	Агент	Agent
Адаптація	Адаптация	Adaptation
Адміністрація	Администрация	Administration
Атестація	Аттестация	Attestation
Банк даних	Банк данных	Data bank
Бесіда	Беседа	Conversation
Біржа праці	Биржа труда	Labor exchange
Бюрократизм	Бюрократизм	Bureaucracy
Винагорода	Вознаграждение	Remuneration
Візування	Визирования	Sighting
Влада	Власть	Power
Гармонізація	Гармонизация	Harmonization
Група	Группа	Group
Деформація	Деформация	Deformation
Дискусія	Дискуссия	Discussion
Дисципліна трудова	Дисциплина трудовая	Discipline is labor
Емоції	Эмоции	Emotions
Етика	Этика	Ethics
Ефективність	Эффективность	Efficiency
Здібності	Способности	Abilities
Імідж	Имидж	Image
Кадрова політика	Кадровая политика	Personnel policy
Кар'єра	Карьера	Career
Кваліфікація	Квалификация	Qualification
Конкурент	Конкурент	Competitor
Лідерство	Лидерство	Leadership

Менеджмент	Менеджмент	Management
Міжгрупові відносини	Межгрупповые отношения	Intergroup relations
Мораль	Мораль	Morality
Обов'язки	Обязанности	Duties
Оплата праці	Оплата труда	Pay
Партнерство	Партнерство	Partnership
Переконання	Убеждение	Belief
Переконання	Убеждение	Belief
Розпорядження	Распоряжение	Order
Спілкування	Общение	Communication
Стрес	Стресс	Stress
Темперамент	Темперамент	Temperament
Умови праці	Условия труда	Working conditions
Штат	Штат	State